

meget stærk Anledning til at høre mig i denne Retning, helst vil undlade at komme ind derpaa under nærværende Sags Behandling, idet jeg antager, at Spørgsmaalet, seet i sin Almindelighed, for enhver af de enkelte ærede Rigsdagsmænd staaer saaledes, at en forsat Discussion ikke vil kunne bringe Nogen til at forandre sin Anskuelse derom.

Hvad der ligger nærmere for mig at omtale ved første Behandling, er forskjellige andre Spørgsmaal, som jeg kortelig skal tillade mig at fremhæve. Der kan i det Hele taget være Spørgsmaal, om der paa Grund af de Love, der til forskjellige Tider ere givne med Hensyn til visse Dele af Landets Fæstegods, hvorved dette er overgaaet til Eiendom eller Arvafæste, eller nu er under Overgang — er Grund til at mene, at der fra Lovgivningens Side er gjort, hvad der i dette Forhold burde gøres, for at bringe denne Reform istand. Man kan mene, at man nu skulde blive staaende ved de allerede udfomne Love og lade Forholdet, saavidt det ligger udenfor saadanne Love, fremtidig blive bestaaende, for at udvikle sig selv gennem frie Overenskomster. Man kan endelig ogsaa sige, at da der i sidste Session er udfommen en Lov, der gjør nogen Forandring i den hidtil gjældende Lovgivning om Fæstegodsset her i Landet, skulde man, inden man skred videre paa Veien til Fæstegodssets Afsløsning, see, hvorledes denne Lov vilde virke. Det stiller sig imidlertid for mig, som om dette Spørgsmaal egentlig ikke faa meget paatrænger sig ved den Lov, jeg her har tilladt mig at indbringe; thi jeg finder den endelige Styrke for nu at tage denne Lov — naanseet hvorledes man dømmes om at gaae videre ad Lovgivningsveien med Hensyn til Fæstegodssets Afsløsning — deri, at den har sin Begrundelse i dette Forholds aldeles særegne Beskaffenhed. Det er nemlig meget væsentlig forskjelligt fra Fæstegods i Almindelighed, og allerede dette synes mig at forbyde at tage dette Forhold og see at faae det ordnet paa en imod alle Parter retfærdig og billig Maade. Jeg har derfor det Haab, at selv de, der ere af den Mening, at man skulde afvente Virkningerne af den Fæstereforms-Lov, som nu er givet, for man gik videre ad Lovgivningens Vej, ville

paa Grund af dette Forholds særegne Beskaffenhed gaae med mig for at faae det ordnet. — Jeg har allerede tilladt mig kortelig at antyde, at Fæsterne af disse Lodder, hvorom her er Tale, ere i en endnu vanskeligere Stilling end Fæsterne i Almindelighed, idet deres Eiendom — de eie nemlig Gaardens Bygninger og den Grund, hvorpaa disse ere opførte — bliver dem aldeles værdiløs, saasnart de ikke ere istand til at kunne fæste den Jordlod, der hører til Gaarden, og de ere altsaa endnu mere end Fæsterne i Almindelighed underkastede ethvertsomhelst Forlangende fra vedkommende Godsbesidders Side, idet Fæsteren her hellere maa betale, endog hvad han maa ansee meget for dyrt for Brugen af den Jordlod, der hører til hans Gaard, end at see sin Eiendom, nemlig Bygningerne og den Grund, hvorpaa de staae, nefat til ingen Værdi. Jeg haaber, som sagt, paa, at dette Forhold, der maa erkjendes for at være uheldigt, maa blive ordnet ved Lov. Der kan naturligtvis med Hensyn til de enkelte Bestemmelser i mit Forslag være Spørgsmaal, om de virkelig retfærdigt og billigt kunne overføres i nærværende Lov fra den Lov, hvorfra de ere tagne, nemlig fra Loven om offentlige Stiftelsers og beneficeret Vændergodssets Overgang til Selveiendom, efter som nærværende Lovforslag jo ikke særlig angaaer selve de Arealer eller det Gods, som Staten har en nærmere Overhøjhedsret over, saaledes som Tilfældet er med Hensyn til beneficeret Gods. Jeg kan godt tænke mig, at Nogen kan mene, at der i det Hele fra Statens Side uden Betænkelse kunde fastsættes Betingelser, som man overfor vedkommende Besiddere af det Gods, hvorom her er Spørgsmaal, ikke vilde have bragt eller burde have bragt i Anvendelse. At Indvendinger af denne Art ville reise sig, er jeg saa lidet fri for at vente, at jeg tværtimod er foreberedt paa, at de ville komme, og i den Henseende skal jeg stræbe at modificere min Mening saa langt i denne Retning som muligt. Jeg har opført en Paragraph her i denne Lov, nemlig § 9, som ikke findes i Loven om Fæstegodssets Overgang til Arvafæste med Hensyn til offentlige Stiftelsers og beneficeret Gods; den er taget fra et tidligere Lovforslag om privat